

umuligt, at man ad diplomatisk Vej kunde bidrage til at fremme Stormagternes Hensyntagen ogsaa til de mindre Magter ved saadanne Lejligheder. Hvad enten dette sker eller ikke, vil jeg gerne understrege Betydningen af hele den Bevægelse, vi her ere inde paa, og den Betydning, dette kan faa for Danmark i de kommende Tider. Jeg mener, at det er en Bevægelse, som i høj Grad kan bidrage til at betrygge vor Selvstændighed, og jeg vil gerne føje til, at jeg er klar over, at ogsaa de Farer, som vi fra dansk Side selv paadrage os ved vort Militærvæsen, naturligvis formindskes for hver Dag, denne Bevægelse skridder fremad.

Udenrigsministeren (Ahlefeldt-Laurvig): Maa jeg tillade mig at svare paa de for øvrigt meget venlige Udtalelser, der faldt fra det ærede Medlem fra Langeland (P. Munch). Folketingsmanden nævned først en summarisk Opgørelse over det Antal Traktater, vi have afsluttet med de forskellige Lande, og han sagde, at Danmark i og for sig stod meget godt, men vi havde dog ikke saa mange Traktater talmæssig set som flere af de andre Lande, jeg tror blandt andet, han nævned Amerika. Dette er i og for sig rigtigt, jeg tror, de danske Traktater mere udmærke sig ved Kvaliteten end ved Kvantiteten. Og naar vi ikke have flere Traktater, end vi have, skyldes det den Omstændighed, at jeg altid har været af den Formening, at en Traktat med altfor store Undtagelsesbestemmelser ikke svarer til sit Formaal og snarere skader hele Voldgifts-sagen end gavner den. Jeg har troet, at den Omstændighed, at man var nødt til at komme med de mange Undtagelsesbestemmelser, ikke vilde være heldig.

Saa spurgte den ærede Folketingsmand mig om Traktaten med Frankrig. Det er meget rigtigt, at denne Traktat ogsaa udløber i Løbet af Sommeren, og at der fra dansk Side er sket Henvendelse til den franske Regering om at faa den fornyet. Ganske nøje kan jeg ikke komme ind paa de Underhandlinger, der foregaa, det er ikke Skik og Brug, men et Par Ord skal jeg gerne sige. Vi have fra dansk Side anmodet om at faa den fornyet, og, som vi altid gøre fra Udenrigsministeriets Side, fornyet paa de, som vi mene, gunstigste Vilkaar, det vil altsaa sige saa moderne affattet og saa langt hen imod obligatorisk Voldgift som muligt. Og selv om vi nu ikke kunne vente, at Frankrig overfor os vil gøre Skridtet fuldt ud, have

vi dog Grund til at haabe, at vi kunne naa ikke saa lidt videre, d. v. s., at man, selv om Undtagelsesbestemmelserne komme til at staa der, dog vil stipulere en Del Tilfælde, hvor obligatorisk Voldgift vil finde Sted.

Saa spurgte den ærede Folketingsmand mig, om vi i de senere Aar have haft Lejlighed til at benytte de Voldgiftstraktater, som have været afsluttede. Det have vi ikke. Der har ikke været nogen Voldgiftssag mellem Danmark og andre Lande, efter at Voldgiftstraktaterne ere blevne afsluttede.

Den ærede Folketingsmand vilde gerne have en samlet Fremstilling af de forskellige Voldgiftstraktater, saa man kunde se Hovedindholdet af dem. Det har jeg allerede givet, da jeg, forrige Gang jeg var Udenrigsminister, havde Ordet i Anledning af Traktaterne med Amerika og Norge og Sverige. Den ærede Folketingsmand vil i Rigsdagstidenden for 1908—09 Sp. 3435 finde en kort Fremstilling af de Traktater, vi have afsluttet, hvilke Lande vi have paabegyndt Afslutningen af Traktater med, og Grunden til, at vi ikke allerede have afsluttet Traktater med flere andre. Af disse andre Lande nævned den ærede Folketingsmand udtrykkelig Østerrig. Han vil ogsaa i denne Fremstilling kunne se, at vi have forsøgt at faa en Traktat med Østerrig, men at man fra Østerrigs Side ikke stillede sig særlig imødekommende overfor Tanken, og da den Traktat, man kunde afslutte, vilde blive en af de almindelige Stormagtstraktater, foretrak vi den Gang ikke at indlade os derpaa. Jeg maa for Resten ærligt tilstaa, at Skylden for, at vi trak os tilbage, maaske var min egen, for jeg var den Gang Gesandt i Wien og havde med Underhandlingerne at gøre. Selvfølgelig vil man fra Udenrigsministeriets Side gøre, hvad man kan, for at komme videre med Voldgiftstraktater overfor Sverige og Norge. Imidlertid er det ikke saa meget længe siden, de ere blevne afsluttede, og Udenrigsministeriet har ikke set nogen Tilkendegivelse af, at de to Lande ere komne videre paa dette Punkt, end da vi sidst forhandlede med dem. Den Gang var det os, der tog Initiativet, og os, der ønskede Traktaterne endnu videregaaende, end de bleve.

Saa kom den ærede Folketingsmand ind paa Spørgsmaalet om en Traktat med Tyskland. Med Tyskland have vi ikke gjort Forsøg paa at afslutte nogen Traktat. Det er jo rigtigt, som det ærede Medlem sagde, at Tyskland paa dette